

Nazywany „tarotem Mantegni” zagadkowy zbiór 50 rycin ilustrujących dwa manuskrypty przechowywane obecnie w Bibliotece Watykańskiej fascynuje badaczy od dawna. Najpierw dlatego, że wiele z jego figur wydaje się mieć silne związki z ikonografią Wielkich Arkanów tarota. Po wtóre z tej przyczyny, że ryciny te datowane są na lata 1460 - 1470, a więc na czas, kiedy rodził się tarot, mogą zatem stanowić ważne źródło wiedzy o jego pochodzeniu.

Większość historyków uważa, że autorem „tarota Mantegni” nie był słynny malarz i rytownik, Andrea Mantegna (1431 – 1506), lecz ktoś inny. Według jednych jest on dziełem florenckiego rytownika Maso Tommasoii Finiguerra (1426 – 1464) lub jego ucznia, Baccio Baldini (1436 – 1487). Inni natomiast sądzą, iż „tarot” ten powstał w pracowni malarza Francesco del Cossy (ok. 1436-1477/78) z Ferrary. Zauważa się również podobieństwo szeregu jego wizerunków do fresków ozdabiających Salę Miesiący w pałacu Schifanoia w Ferrarze, namalowanych w latach 1460 – 1470 przez nauczyciela del Cossy, Cosimo Turę (1430 – 1495). Pałac ten należał do książąt d’Este, wielkich miłośników tarota i mecenasów sztuki. To na ich zlecenie Andrea Mantegna podjął się namalowania cyklu obrazów inspirowanych wierszem Francesco Petrarcki (1304 – 1374)

I trionphi.

W poemacie tym Petrarca opisał

pochody organizowane we włoskich miastach z okazji religijnych i świeckich świąt, w których trakcie ciągnięto na wozach posągi wyobrażające muzy, greckich bogów, a także postacie uosabiające Czas, Sławę, Starość itp. Wozy te nazywano „triumfami” (wł.

trionphi

). Nazwę tę nosiły w tamtych czasach również karty tarota. Niewykluczone zatem, że rację mają ci, którzy twierdzą, że to Mantegna stworzył „tarota Mantegni”. Tezę tę potwierdza Giorgio Vasari (1511 – 1574), wspominając w napisanych przez siebie *Żywotach najslawniejszych malarzy, rzeźbiarzy i architektów*, że artysta ów sporządził znakomite i cieszące oko miedzioryty nieznanych dotąd „triumfów”.

„Tarot Mantegni” nigdy nie funkcjonował jako talia kart, nie mógł więc służyć do gry. Różni się on także do pochodzących z tego okresu tarotów tym, że składa się nie z 22, lecz z 50 wizerunków alegorycznych. Dzielą się one na pięć grup oznaczonych literami A, B, C, D i E. Najniższą jest grupa E, dalej zaś idą grupy D, C, B i A. Numeracja kart ma odwrócony porządek w stosunku do kolejności liter alfabetu przypisanych danej grupie. Sekwencję rozpoczyna rycina numer 1 z grupy E, kończy ją wizerunek pięćdziesiąty (grupa A). Oznacza to, że „tarota Mantegni” czytać można na dwa sposoby, zależnie od tego, czy uwagę naszą przykuwa numeracja „kart”, czy litery grup. W tym pierwszym przypadku zaczynamy od „karty” numer 1 (jest nią Żebrak zwany Biedakiem) i kończymy na karcie numer 50 noszącej miano Prima Causa (Pierwsza Przyczyna). W tym drugim ciąg rozpoczyna się od ostatniej ryciny z grupy A, kończy na pierwszej rycinie z grupy E. Jak się za chwilę przekonamy ma to istotne znaczenie w rozumieniu hermetycznej treści „tarota Mantegni”.

Jego struktura posiada hierarchiczny charakter. Prawidłowość ta dotyczy również postaci wchodzących w skład każdej z grup. W grupie pierwszej (E) ukazani są przedstawiciele różnych stanów społecznych: Żebrak, Sługa, Rzemieślnik, Kupiec, Szlachcic (określany czasami mianem Giermka lub Pazia), Rycerz, Książę, Król, Cesarz i Papież. Odpowiada to hierarchii średniowiecznego społeczeństwa i stanowi wyraz przekonania, że najwyższą w niej pozycję zajmuje reprezentant władzy religijnej, ziemski następca Chrystusa (Papież). Z drugiej wszakże strony to nie on, lecz uosabiający Biedaczynę z Asyżu (świętego Franciszka) Żebrak nosi przymioty świętości. Wyższa bądź niższa pozycja tych dwóch figur uwarunkowana jest tym, jaki rodzaj hierarchii uznaje się za ważniejszy. Zważywszy zaś, że święty Franciszek podporządkował się autorytetowi Papieża, obie te hierarchie należy postrzegać jako wzajemnie siebie dopełniające i komplementarne.

Jan Witold Suliga - Kosmiczna drabina "Tarota Mantegni"

Wpisał Administrator

Środa, 02. Grudzień 2009 11:38 - Zmieniony Piątek, 24. Październik 2014 16:38

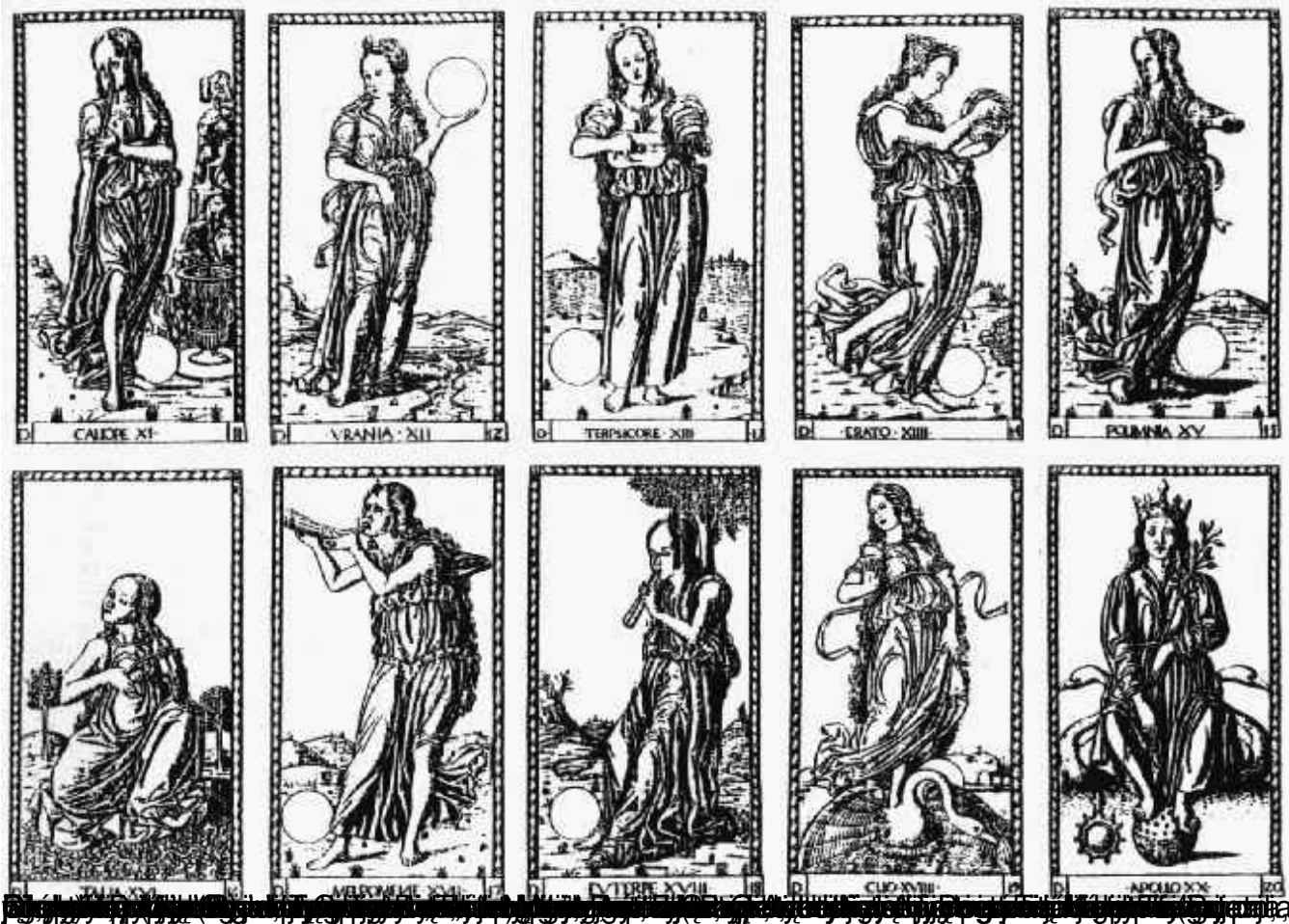

Wpisał Administrator

Jan Witold Suliga - Kosmiczna drabina "Tarota Mantegni"

Wpisał Administrator

Środa, 02. Grudzień 2009 11:38 - Zmieniony Piątek, 24. Październik 2014 16:38

Jan Witold Suliga - Kosmiczna drabina "Tarota Mantegni"

Wpisał Administrator

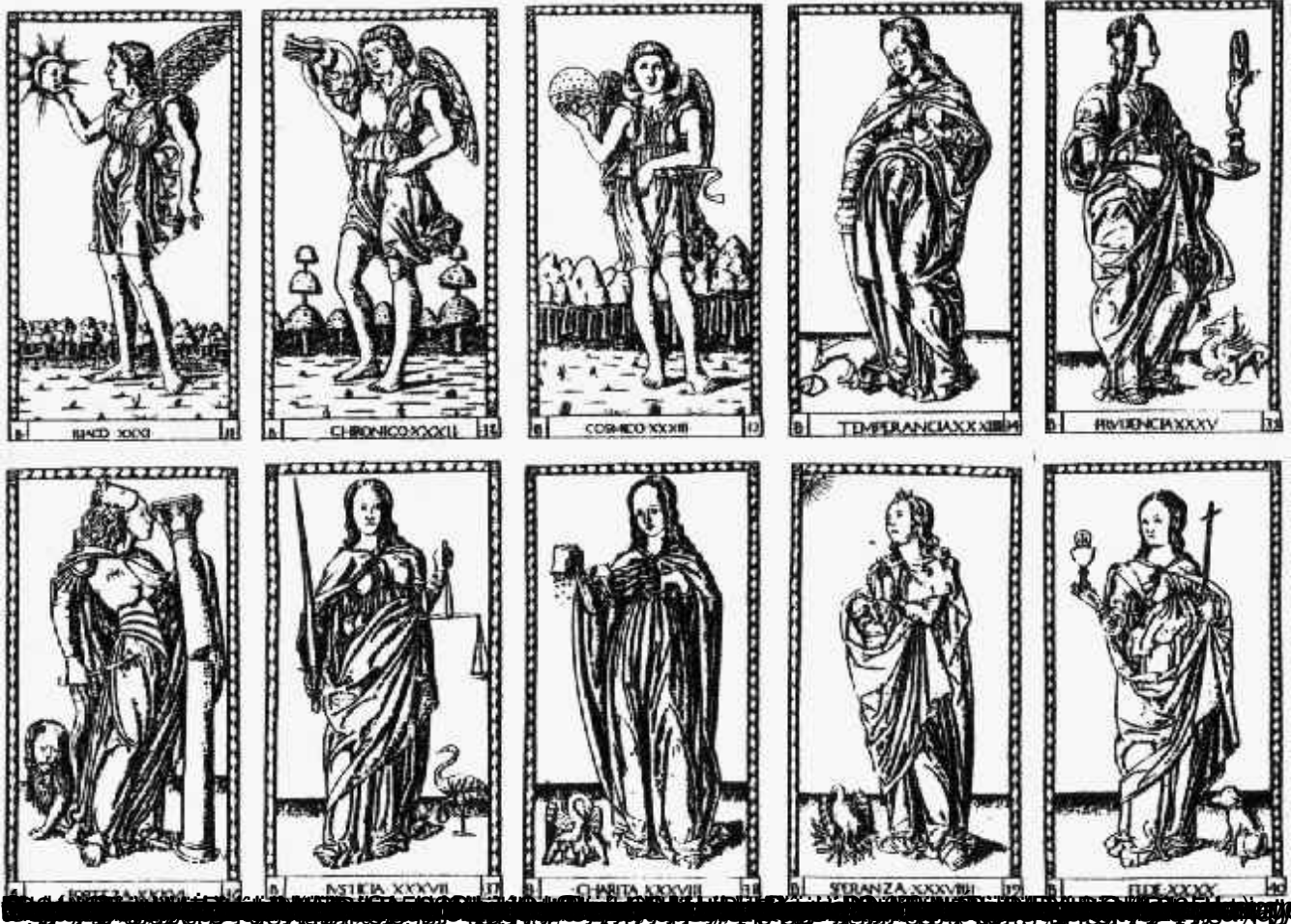
Środa, 02. Grudzień 2009 11:38 - Zmieniony Piątek, 24. Październik 2014 16:38

Jan Witold Suliga - Kosmiczna drabina "Tarota Mantegni"

Wpisał Administrator

Środa, 02. Grudzień 2009 11:38 - Zmieniony Piątek, 24. Październik 2014 16:38

Jan Witold Suliga - Kosmiczna drabina "Tarota Mantegni"

Wpisał Administrator

Środa, 02. Grudzień 2009 11:38 - Zmieniony Piątek, 24. Październik 2014 16:38

